gemeente
Haarlemmermeer

nota van B&W

Onderwerp	Aanwijzing van drie nieuwe gemeentelijke monumenten
Portefeuillehouder	drs. Marja Ruigrok
Collegevergadering	25 augustus 2026
Inlichtingen	Asja Boon (+31235676967)
Registratienummer	13703023

1. Voorstel

Collegebesluit(en)

Het college heeft besloten om:

1. in te stemmen met de nota van zienswijzen;
2. op grond van artikel 3.4 van de Verordening fysiek domein gemeente Haarlemmermeer 2024 de volgende objecten aan te wijzen als gemeentelijk monument en op de gemeentelijke monumentenlijst te plaatsen:
   a. Kruisweg 883 te Hoofddorp (kadastraal bekend als HLM03 K 7224), bestaande uit de voormalige burgemeesterswoning met oprijlaan en tuin met weide;
   b. Pa Verkuijllaan 22 en Adelaarstraat 15 te Badhoevedorp (kadastraal bekend als HLM03 H 4554 en HLM03 H 9230), bestaande uit de R.K. H.H. Engelbewaarderskerk met pastorie, tussenlid, garage en bijbehorend terrein;
   c. Liedeweg 79 te Haarlemmerliede (kadastraal bekend als HLM04 I 433, HLM04 I 512, HLM04 I 514, HLM04 I 1041 en HLM04 I 1063), bestaande uit de St. Franciscusschool met bijbehorend schoolplein.

2. Samenvatting

We willen drie objecten aanwijzen als gemeentelijk monument en daarmee behouden voor de toekomst. Een aanwijzing tot gemeentelijk monument beschermt deze gebouwen tegen sloop en aantasting, waardoor ze als fysiek zichtbaar element aan de geschiedenis van onze gemeente blijven herinneren. Zo behoudt onze gemeente haar karakter en identiteit. Het gaat in dit besluit om de voormalige burgemeesterswoning aan de Kruisweg in Hoofddorp, de R.K. H.H. Engelbewaarderskerk met pastorie in Badhoevedorp en de voormalige St. Franciscusschool in Haarlemmerliede. Aan dit besluit zijn voor onze gemeente geen kosten verbonden. Ook voor de eigenaar heeft een monumentenstatus in beginsel geen financiële gevolgen. Wel kan onderhoud soms op een zorgvuldiger manier moeten gebeuren, wat meer kosten met zich mee kan brengen. Daarvoor hebben wij een subsidieregeling. Voordat wij een aanwijzing starten gaan we altijd eerst in gesprek met de eigenaar.

3. Uitwerking

3.1 Wat willen we bereiken?

We willen deze objecten aanwijzen als gemeentelijk monument en daarmee behouden voor de toekomst. Aanwijzing is mogelijk wanneer een object van bijzonder belang is vanwege zijn schoonheid, betekenis voor de wetenschap of cultuurhistorische waarde. In ons erfgoedbeleid

'Erfgoed Omarmen en Beleven' (2020.0000051) en de Omgevingsvisie Haarlemmermeer 2040 is vastgelegd dat de gemeente voor ons meest belangrijke erfgoed, erfgoed dat onmisbaar is voor het verhaal van Haarlemmermeer, streeft naar een juridische beschermingsstatus. De aanwijzing als gemeentelijk monument is daarvoor het aangewezen instrument: het beschermt het object tegen sloop en aantasting, waardoor het als fysiek zichtbaar element aan de geschiedenis van onze gemeente blijft herinneren. Door deze bescherming behouden we het karakter en de identiteit van onze gemeente.

3.2 Wat gaan we daarvoor doen?

We wijzen de hierop volgende objecten aan als gemeentelijk monument. Er volgt een korte beschrijving van elk object; de bijbehorende foto's zijn te vinden in bijlage 1. Een volledige omschrijving en waardering van elk object is te vinden in de bijgevoegde redengevende omschrijvingen, bijlagen 3-5, welke onderdeel uitmaken van de motivering van het aanwijzingsbesluit. Waar een zienswijze is ingediend, vatten wij die hieronder kort samen. De volledige zienswijzen en onze reactie daarop staan in bijlage 2.

Kruisweg 883 te Hoofddorp (Voormalige burgemeesterswoning)

Deze woning werd in 1910-1911 gebouwd in opdracht van burgemeester Adriaan Slob, naar ontwerp van architect J.F.R. Gevers, destijds hoofdopzichter van onze gemeente. Omdat er voor de burgemeester geen ambtswoning beschikbaar was, liet Slob deze zelf bouwen op een groot terrein net buiten het toenmalige Hoofddorp, met aan de voorzijde een weide voor zijn paarden. Het statige huis staat op een opgeworpen terp en is door zijn functie, typologie en ligging zeldzaam in onze gemeente. De woning vormt samen met de oprijlaan en de tuin met weide een ensemble dat herinnert aan de vroege ontwikkelgeschiedenis van Hoofddorp, waarbij de openheid en de zichtlijnen over het terrein van monumentale waarde zijn. Daarom wijzen we naast de woning ook de oprijlaan en de tuin met weide aan als monument.

De eigenaar heeft een mondelinge zienswijze gegeven. Hij heeft zorgen over de financiële houdbaarheid en de ontwikkelmogelijkheden van het pand en het terrein, en over de manier waarop de tuin met weide in de aanwijzing is onderbouwd. Wij delen het belang van een rendabele toekomst voor het pand, want een goede exploitatie draagt juist bij aan de instandhouding van het monument. Een aanwijzing als gemeentelijk monument staat een herbestemming of ontwikkeling niet in de weg. Ook op het terrein blijven wijzigingen mogelijk, mits ze de beschreven waarden respecteren, en de eigenaar kan gebruikmaken van onze subsidie voor onderhoud en restauratie. Naar aanleiding van de zienswijze hebben wij de redengevende omschrijving op het punt van de tuin met weide aangescherpt. Die aanscherping maakt explicieter waar de monumentale waarde van dit deel van het perceel in zit; de omvang van de bescherming verandert er niet door. Wij hebben de aangepaste omschrijving met de eigenaar gedeeld en daarna opnieuw voorgelegd aan de Commissie Omgevingskwaliteit, die deze heeft onderschreven. Daarom besluiten we Kruisweg 883 te Hoofddorp aan te wijzen als gemeentelijk monument.

Pa Verkuijllaan 22 en Adelaarstraat 15 te Badhoevedorp (R.K. H.H. Engelbewaarderskerk)

De R.K. H.H. Engelbewaarderskerk werd in 1937 gebouwd naar ontwerp van architect Johannes Martinus (Jan) van Hardeveld, in de stijl van het traditionalisme. De kerk vormt met zijn toren een landmark in Badhoevedorp en ook het interieur is van grote waarde. Tussen 1941 en 1944 bracht de kunstenaar Lambert Simon hier ruim 230 vierkante meter aan muurschilderingen aan, waaronder de kruisgroep boven het altaar en de veertien kruiswegstaties; die verwevenheid van architectuur en schilderingen is uniek in onze gemeente. In 1957 werd achter de kerk een pastorie gebouwd naar ontwerp van architect Jan Honekamp, die door middel van een tussenlid

met de kerk is verbonden. Kerk, pastorie, tussenlid, garage en het grotendeels groen ingerichte terrein vormen samen een waardevol ensemble.

De kerk en de pastorie zijn in eigendom van de parochie. Bijzonder aan deze aanwijzing is dat het initiatief van de eigenaar zelf komt: de parochie heeft ons verzocht de kerk aan te wijzen als gemeentelijk monument. Uit ons onderzoek bleek vervolgens dat ook de pastorie en het bijbehorende terrein monumentale waarde hebben en met de kerk een samenhangend ensemble vormen. Tegen deze bredere aanwijzing heeft de eigenaar geen zienswijze ingediend. Daarom besluiten we Pa Verkuijllaan 22 en Adelaarstraat 15 te Badhoevedorp aan te wijzen als gemeentelijk monument.

Liedeweg 79 te Haarlemmerliede (Voormalige St. Franciscusschool)
De voormalige St. Franciscusschool werd tussen 1919 en 1929 gebouwd in opdracht van het katholieke kerkbestuur, naar ontwerp van architect Nicolaas Nelis uit Haarlem. Samen met het zusterhuis, de dorpskerk en de pastorie hoort de school bij een van de weinige katholieke ensembles in onze gemeente. Het schoolgebouw en het bijbehorende schoolplein vormen een samenhangend schoolerf, dat van groot belang is voor de ruimtelijke structuur van de dorpskern van Haarlemmerliede.

Het pand is tijdens de procedure overgedragen aan de parochie, die daarmee eigenaar is geworden. De parochie heeft een schriftelijke zienswijze ingediend. Samengevat vindt zij een monumentenstatus voor het behoud niet noodzakelijk, is het gebouw volgens haar niet meer ongeschonden, gaat bescherming van het interieur te ver, is aanwijzing van het schoolplein buitenproportioneel en ervaart zij rechtsongelijkheid ten opzichte van het naastgelegen zusterhuis. In onze reactie geven wij aan dat de reguliere planologische instrumenten de monumentale waarden van het gebouw zelf niet beschermen. Ook doen de eerdere wijzigingen niet af aan de gaafheid van het pand, horen het interieur en het schoolplein wezenlijk bij de monumentale waarde, blijven veranderingen bij een herbestemming mogelijk en is van rechtsongelijkheid geen sprake omdat wij per object wegen. Daarnaast heeft de Commissie Omgevingskwaliteit de waardering op 8 juli 2026 opnieuw bevestigd. De zienswijze geeft ons dan ook geen aanleiding om tot een ander besluit te komen. Daarom besluiten we Liedeweg 79 te Haarlemmerliede aan te wijzen als gemeentelijk monument.

Wat zijn de kanttekeningen en risico's?
Zienswijzen en mogelijk bezwaar
Voordat de juridische procedure tot aanwijzing als gemeentelijk monument start, gaan we altijd eerst in gesprek met de eigenaren van de betreffende objecten. De eigenaren van Kruisweg 883 en Liedeweg 79 hebben hiervoor een uitnodiging ontvangen en van deze mogelijkheid gebruik gemaakt. De eigenaar van de Engelbewaarderskerk heeft zelf om de aanwijzing verzocht. Op 16 februari 2026 hebben wij voor alle drie de objecten een voornemen verzonden waarin wij de eigenaren informeerden over ons plan om het object als monument aan te wijzen. Dit voornemen hebben wij ook openbaar bekendgemaakt door publicatie in het Gemeenteblad. Vanaf het moment van verzending van het voornemen geldt voor de objecten de voorbescherming uit de Verordening fysiek domein gemeente Haarlemmermeer 2024. Belanghebbenden hebben zes weken de tijd gehad om op het voornemen te reageren door middel van een zienswijze.

De eigenaar van Liedeweg 79 heeft een schriftelijke zienswijze ingediend en de eigenaar van Kruisweg 883 heeft een mondelinge zienswijze gegeven. Een samenvatting van deze zienswijzen, en onze reactie daarop, is te vinden in bijlage 2. De zienswijzen hebben niet geleid tot een ander besluit; wel hebben wij de redengevende omschrijving van Kruisweg 883 naar

aanleiding van de zienswijze aangescherpt. De eigenaren zijn op 1 juli 2026 per brief geïnformeerd dat het definitieve besluit later volgt dan de termijn uit onze verordening. Na dit besluit worden de eigenaren per brief geïnformeerd over onze beslissing en onze reactie op hun zienswijze.

Dit besluit is het definitieve aanwijzingsbesluit. Wij maken dit besluit bekend door middel van publicatie op www.officielebekendmakingen.nl. Tegen dit besluit kunnen belanghebbenden binnen zes weken na publicatie bezwaar aantekenen. In bezwaar kan eventueel alsnog worden besloten om niet tot aanwijzing als gemeentelijk monument over te gaan.

3.3 Wat mag het kosten?
Aan de uitvoering van deze nota zijn, naast de beschikbare ambtelijke capaciteit, geen kosten verbonden.

Wat zijn de financiële risico's?
Onze gemeente loopt geen vermeldenswaardige financiële risico's bij de uitvoering van deze nota.

3.4 Wie is daarvoor verantwoordelijk?
Het college is verantwoordelijk voor de aanwijzing van de gemeentelijke monumenten. Binnen het college is de portefeuillehouder Erfgoed het eerste aanspreekpunt.

3.5 Welke overige relevante informatie is beschikbaar?
Commissie Omgevingskwaliteit
De Commissie Omgevingskwaliteit heeft geadviseerd om alle drie de objecten aan te wijzen als gemeentelijk monument. De adviezen zijn te vinden in bijlage 6.

Vervolg aanwijzing nieuwe gemeentelijke monumenten
In ons erfgoedbeleid, 'Erfgoed Omarmen en Beleven' (2020.0000051), is vastgesteld dat we per jaar streven naar het aanwijzen van drie nieuwe gemeentelijke monumenten. Dit gebeurt doorgaans op basis van een lijst van potentiële monumenten die in 2015 is opgesteld. De lijst is op verzoek van ons college opgesteld door de (voormalige) Erfgoedcommissie op basis van voordrachten door de bevolking, historische verenigingen en de commissie zelf. De laatste grotere groep monumenten, acht in totaal, hebben wij in december 2023 aangewezen. Dat was een inhaalslag, omdat het aanwijzen van nieuwe monumenten door de fusie van de gemeente Haarlemmerliede & Spaarnwoude met de gemeente Haarlemmermeer, de coronacrisis en het project Ringdijk en Ringvaart een aantal jaren had stilgelegen.

Sinds die inhaalslag richten wij ons op het actualiseren van ons aanwijzingsbeleid voor gemeentelijke monumenten. De Verordening fysiek domein gemeente Haarlemmermeer 2024 biedt ons college de mogelijkheid dit vast te leggen in beleidsregels. Voordat we hiermee beginnen, stellen we een Erfgoedkaart op. Het opstellen van deze Erfgoedkaart is een vastgestelde taak uit ons erfgoedbeleid 'Erfgoed Omarmen en Beleven'. Zo krijgen we een volledig overzicht van ons cultureel erfgoed. Zolang deze actualisatie in ontwikkeling is, pakken we alleen aanwijzingen op met een concrete aanleiding of een hoge prioriteit, zoals de verwachting van een toekomstige ontwikkeling die het object onder druk kan zetten of een verzoek van een eigenaar. De drie objecten in deze nota komen daaruit voort.

Subsidie voor onderhoud en restauratie
Wij hebben een subsidie beschikbaar voor onderhoud aan en restauratie van gemeentelijke monumenten. Dat regelen we in onze Subsidieverordening restauratie en onderhoud

gemeentelijk erfgoed 2024 gemeente Haarlemmermeer (10220756). De eigenaren van deze nieuwe monumenten kunnen jaarlijks gebruik maken van deze regeling en kunnen tot 50% van de subsidiabele kosten aan onderhoud of restauratie vergoed krijgen.

Gevolgen monumentenstatus voor eigenaar
Een aanwijzing als gemeentelijk monument zorgt ervoor dat een object onder de bescherming van de Verordening fysiek domein gemeente Haarlemmermeer 2024 (10192430) wordt gebracht. In paragraaf 3 van deze verordening omschrijven wij de omgangsvormen voor gemeentelijke monumenten. De belangrijkste plicht voor een eigenaar is het in stand houden van het object. Daarnaast is het vaker nodig om een omgevingsvergunning aan te vragen omdat we zorgvuldiger willen omgaan met de kwaliteit van het object.

Een aanwijzing als gemeentelijk monument betekent niet dat er niets meer mogelijk is met het object. Wijzigingen aan een monumentaal gebouw zijn heel vaak nog mogelijk. Er zijn talloze voorbeelden van zorgvuldig herbestemde of gerestaureerde monumenten die in gebruik zijn voor allerlei verschillende functies, van woonhuizen tot scholen, van kerkgebouwen tot kantoren. Onze Commissie Omgevingskwaliteit adviseert over omgevingsvergunningen in het geval van monumenten. Deze commissie denkt altijd mee over het toekomstbestendig gebruik en nieuwe ontwikkelingen van het monument met behoud van de cultuurhistorische waarden. Ook in ons erfgoedbeleid 'Erfgoed Omarmen en Beleven' (2020.0000051) zetten we in op het actief gebruik en de herbestemming van gemeentelijke monumenten.

Financiële gevolgen monumentenstatus voor eigenaar
Een status als gemeentelijk monument heeft in beginsel geen financiële gevolgen voor een eigenaar. Het kan wel zo zijn dat regulier onderhoud op een andere, meer zorgvuldige, manier moet gebeuren. Zo kan het bijvoorbeeld zijn dat houten kozijnen niet vervangen kunnen worden door kunststof kozijnen, maar in plaats daarvan hersteld moeten worden. Dit kan betekenen dat het onderhoud kostbaarder is. Om tegemoet te komen aan eigenaren in deze situaties hebben wij een subsidie beschikbaar voor eigenaren van gemeentelijke monumenten (10220756).

Participatie en communicatie
De eigenaren worden per brief geïnformeerd over ons besluit. Daarnaast gaan we de aanwijzing van de drie nieuwe gemeentelijke monumenten via een nieuwsbericht delen via de gemeentelijke kanalen.

Juridische aspecten
Tegen dit besluit kunnen belanghebbenden binnen zes weken na publicatie bezwaar aantekenen en daarna eventueel beroep instellen bij de rechtbank. Zie ook de kanttekeningen onder 3.2.

3.6 Wanneer en hoe zal het college over de voortgang worden geïnformeerd?
Als er bezwaar en eventueel beroep wordt ingesteld, worden wij geïnformeerd.

3.7 Wat betekent dit voor de Metropoolregio Amsterdam (MRA)?
Dit voorstel heeft geen gevolgen voor de MRA en er zijn met betrekking tot dit onderwerp geen regionale afspraken gemaakt.

4. Ondertekening

Burgemeester en wethouders van de gemeente Haarlemmermeer,

de secretaris, de burgemeester,

Hermineke van Bockxmeer Marianne Schuurmans-Wijdeven

Bijlage(n)

- Bijlage 1: Afbeeldingen van de nieuwe monumenten
- Bijlage 2: Nota van zienswijzen
- Bijlage 3: Redengevende omschrijving Kruisweg 883 te Hoofddorp
- Bijlage 4: Redengevende omschrijving Pa Verkuijllaan 22 en Adelaarstraat 15 te Badhoevedorp
- Bijlage 5: Redengevende omschrijving Liedeweg 79 te Haarlemmerliede
- Bijlage 6: Adviezen Commissie Omgevingskwaliteit